

Set van provinciale natuurindicatoren

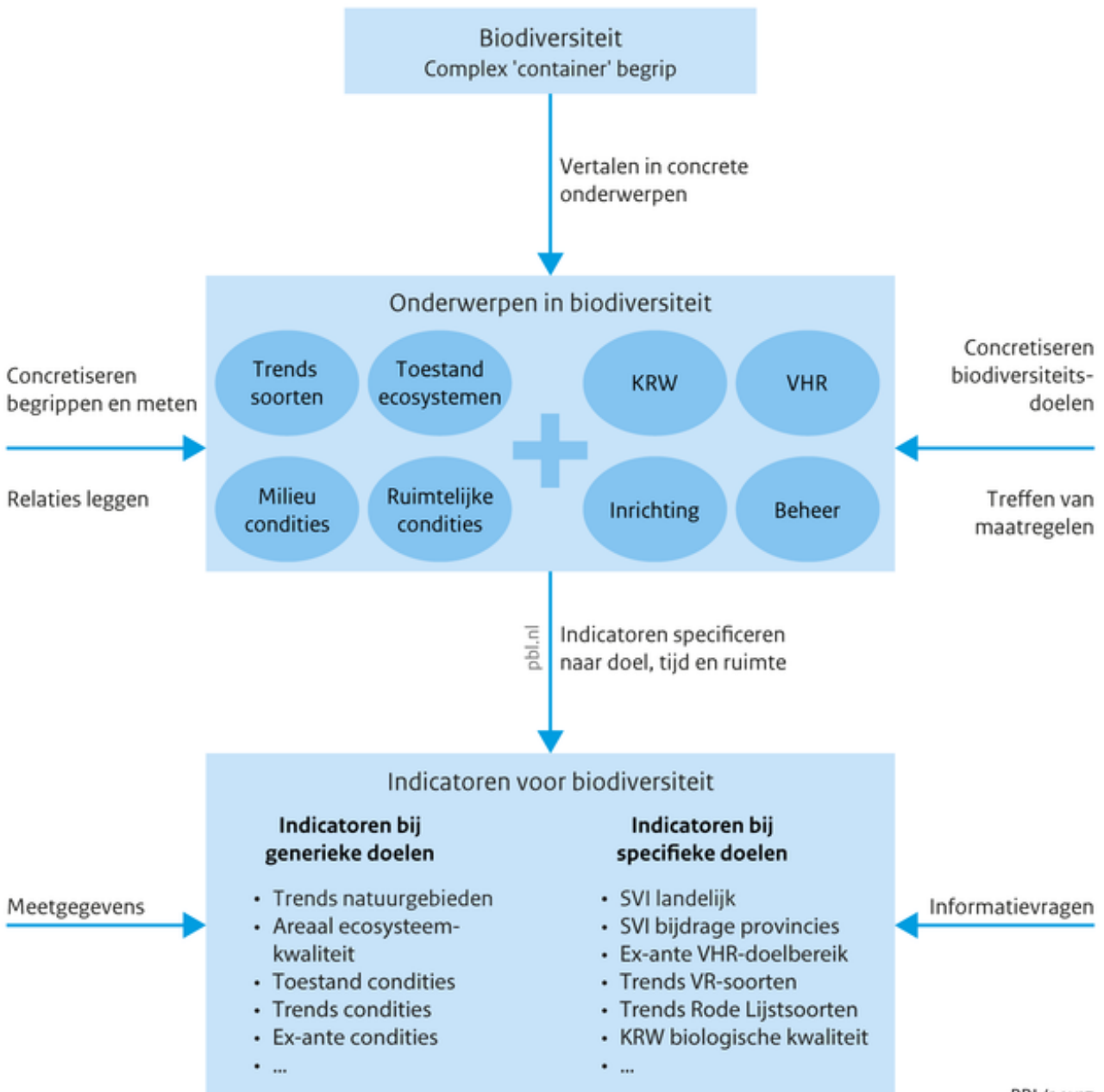
Indicator | 7 december 2017

U bekijkt op dit moment een archiefversie van deze indicator. De actuele indicatorversie met recentere gegevens kunt u via deze [link](#) [1] bekijken.

De set van provinciale natuur indicatoren (PNI) is gebaseerd op de informatiebehoefte over (doelen voor) biodiversiteit. We schetsen hier hoe we gekomen zijn tot deze set, welke keuzes we hiervoor hebben gemaakt en om welke indicatoren het gaat.

Op twee andere overkoepelende webpagina's in deze CLO PNI publicatie staat beschreven hoe de set zich verhoudt tot de beleidscyclus en welk verhaal de indicatorbeelden van de gepubliceerde PNI indicatoren samen vertellen.

Biodiversiteit in indicatoren

Bron: PBL

 PBL/nov17
www.clo.nl/nh61501

- [Download figuur](#) [2]

Indicatoren geven informatie over beleidsrelevante biodiversiteitsaspecten

Biodiversiteit is een complex 'container' begrip (zie '[Wat is biodiversiteit](#)' [3]). Afbakening en begripsvorming vindt plaats in de wetenschap en in beleidsontwikkeling. Zo zijn er in het beleid concrete doelen in de EU Vogel- en Habitatrichtlijn (VHR) en de Kaderrichtlijn Water (KRW) voor specifieke soorten en ecosystemen (habitattypen, waterlichamen) gedefinieerd. We hebben daarom indicatoren gekozen die deze specifieke doelen beschouwen.

Daarnaast hebben we indicatoren gekozen die relevant zijn voor het volgen van generieke biodiversiteitsdoelen zoals 'het stoppen van de achteruitgang van biodiversiteit' of 'herstel van biodiversiteit' (mondiale CBD). Zo zegt de Rode lijst indicator bijvoorbeeld iets over het voorkomen van kwetsbare, bedreigde soorten. Het geeft informatie over zeldzame, bijzondere (en daarmee vaak hooggewaardeerde) biodiversiteit, maar niet over de algemene(re) biodiversiteit als zodanig. Daarvoor kan beter met de soortentrend indicator zoals gebaseerd op de Living Planet Index (LPI) methode naar veranderingen in toe- en afnames in populatie of verspreiding van (fauna)soorten worden gekeken.

De informatie die indicatoren leveren is bedoeld om bij te dragen aan het beantwoorden van beleidsvragen. Het gaat beleidsvragen zoals: wat is de huidige situatie, in relatie tot de beleidsdoelen (distance to target)? Wat is de richting en snelheid van veranderingen, in relatie tot de beleidsdoelen? Wat zijn de oorzaken van de gevonden veranderingen? Om antwoord te kunnen geven op beleidsvragen moeten indicatoren informatie geven over mate van doelbereik, informatie geven over de condities waar Rijk en provincies hun beleidsstrategieën op richten en daarbij aansluiten op het juiste schaalniveau. De hier gepresenteerde indicatoren zijn daarom uitgewerkt op provinciaal en nationaal niveau voor de gekozen doelen en de milieu- en ruimte condities die daarvoor van belang zijn.

Zie ook:

- [indicator=nl1617]
- [indicator=nl1615]

Toelichting op de gekozen indicatoren voor biodiversiteit

De beschreven set in deze CLO PNI publicatie omvat 11 verschillende indicatoren voor biodiversiteit. Het gaat om 5 indicatoren voor specifieke biodiversiteitsdoelen voor de VHR en KRW, 3 voor generieke biodiversiteitsdoelen en 3 voor ruimtelijke en milieucondities:

- Staat van instandhouding soorten en habitattypen Habitatrichtlijn en trends vogels Vogelrichtlijn
- Bijdrage provincies aan doelbereik Vogel- en Habitatrichtlijn
- Modelberekening doelbereik Vogel- en Habitatrichtlijn in 2027 en bijdragen provincies
- Trends broedvogels Bijlage I Vogelrichtlijn provincies
- Biologische kwaliteit KRW provincies
- Trends Rode Lijstsoorten provincies
- Trend fauna in natuurgebieden op land provincies
- Areaal ecosysteemkwaliteit landnatuur provincies
- Toestand ruimtelijke en milieucondities landnatuur provincies
- Trends milieucondities landnatuur provincies
- Invloed voorgenomen beleid op geschiktheid ruimtelijke- en milieucondities voor landnatuur

Set van provinciale natuurindicatoren dekt niet alle aspecten biodiversiteit

Met de in deze publicatie gepresenteerde set van indicatoren kunnen niet alle beleidsvragen worden beantwoord. Zo ontbreken betrouwbare indicatoren op het gebied van behoud van biodiversiteit op het genetische niveau nog geheel. En gaan indicatoren relevant voor trends in VHR-doelbereik alleen over broedvogels en niet over overige beschermde soorten of habitattypen. Daarnaast zijn nog niet alle nationale indicatoren opgesplitst naar provincies. Dit heeft vaak te maken met beschikbaar gestelde gegevens of belemmeringen in meetprogramma's. Informatie over de economische en maatschappelijke betekenis van natuur is in deze set (nog) niet meegenomen. De huidige set is een eerste aanzet die op basis van vraag en aanbod verder geoptimaliseerd kan worden.

Referenties

- Grefth-van Rossum, J.G.M. van der, F.F. van der Zee, B. de Knecht en R. Pouwels, 2016. Verkenning indicatoren voor de beoordeling van terrestrische natuurkwaliteit op provinciaal schaalniveau. Wageningen, Wageningen Environmental Research, Rapport 2750.
- PBL & WUR (2017), Lerende evaluatie van het Natuurpact, Den Haag: Planbureau voor de Leefomgeving.
- Schmidt A.M., C.A.M. van Turnhout, T Wolterbeek, R.J. Bijlsma, L. Soldaat en C.A.M. van Swaaij Naar een samenhangend monitoringsysteem voor het natuurbeleid. Deel II Evaluatie van de bruikbaarheid van gegevens van de Werkwijze Monitoring en Beoordeling Natuurnetwerk en Natura 2000/PAS voor de rapportages uit het Natuurpact. Wageningen, Wageningen Environmental Research, Rapport 2758.
- Van der Hoek, D-J., M. Smit, S. van Broekhoven, A. van Hinsberg, P. Giesen, H. Bredenoord, R. Pouwels, B. de Knecht, F. van Gaalen, A. de Blaeij, S. Mylius & R. Folkert (2017), Potentiële bijdrage van provinciaal natuurbeleid aan Europese biodiversiteitsdoelen. Achtergrondrapport bij lerende evaluatie Natuurpact, Den Haag: Planbureau voor de Leefomgeving.
- Verweij, R., L. Soldaat, T. Van der Meij 2016. Provinciale natuurgraadmeters. CBS: Den Haag

Technische toelichting

Naam van het gegeven

Set van provinciale natuurindicatoren

Omschrijving

Beschrijving totstandkoming set van provinciale natuur indicatoren (PNI) in CLO publicatie

Verantwoordelijk instituut

PBL (Pim Vugteveen, Dirk-Jan van der Hoek, Arjen van Hinsberg, Rob Folkert) WUR (Bart de Knecht)

Referentie van deze webpagina

CBS, PBL, RIVM, WUR (2017). [Set van provinciale natuurindicatoren](#) [4] (indicator 1616, versie 01 , 7 december 2017). www.clo.nl. Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Den Haag; PBL Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag; RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven; en Wageningen University and Research, Wageningen.

Bron-URL: <https://www.clo.nl/indicatoren/nl161601>

Links

[1] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl1616>

[2] https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/1616_001s_clo_01_nl.png

[3] <http://www.clo.nl/indicatoren/nl1083-inleiding-biodiversiteit>

[4] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl161601>

